

Nekaj malega o amiših ...

Amiši so pripadniki anabaptistične veje protestantske krščanske verske skupnosti, znani zlasti po preprostem načinu življenja, oblačenja in zavračanju moderne tehnologije v vsakdanjem življenju. Beseda "Amiš" se uporablja izključno s strani nečlanov omenjene verske skupnosti, medtem ko sami uporabljajo poimenovanje "Enaki ljudje". Prve korenine skupnosti segajo v Švico, ko je to leta 1693 ustanovil Jakob Ammann. V začetku 18. stoletja se je pričela imigracija Amišev, zlasti v Severno Ameriko (ZDA, Kanada). Govorijo pensilvansko nemščino. V letu 2000 je bilo ob popisu naštetih 165.000 pripadnikov verske skupnosti, v letu 2008 pa 227.000 (eden na 1340 prebivalcev ZDA). V Evropi ni podatkov o tej skupnosti.

Prebivalstvo

Število

Zaradi geografske in socialne izolacije Amišev je število pripadnikov težko določljivo. Ocenjeno je na 123.000 v letu 1992, 166.000 v 2000, in 227.000 v letu 2008. Letna prebivalstvena rast je 4 %, s 6,8 otroka na gospodinjstvo pa so med najhitreje rastočimi skupnostmi sveta. V ZDA obstajajo skupnosti Amišev v 21 zveznih državah: največja je s 44.000 pripadniki v Pensilvaniji. Sledi Ohio s 43.000 in Indiana (33.000). Navečje posamične skupnosti beležijo v kraju Holmes County (Ohio), Lancaster County (Pensilvanija) in v LaGrange (Indiana).

Etnična opredelitev

Amišem je skupna etnična identiteta - imajo švicarske in nemške prednike, po katerih so prevzeli nemški jezik in kulturne navade, za ohranjanje tradicije pa je obvezna poroka v osrednjem verskem objektu posamične skupnosti. Poimenovanja Amiš pripadniki skupnosti ne uporabljajo v smislu etnične pripadnosti, temveč le za stalne člane verske skupnosti. Za sprejem v skupnost morajo ti sprejeti tradicionalen stil življenja, ki ga zagovarjajo Amiši, ter se pridružiti skupini v verskih bogoslužjih. Večina Amišev je iz Evrope imigrirala na ozemlja ZDA v 19. stoletju, zaradi liberarnejšega pogleda na življenje pa so ti postopoma izgubljali stik z identiteto. Večina današnjih Amišev je tako potomcev sicer nižjega števila priseljencev iz 18. stoletja.

Zanimivosti

Za Amiše je najpomembnejša družina, ki naj temelji na patriarhalni in monogamni ureditvi. Mož vlada ženi in njemu vlada Jezus Kristus. Ženske večinoma skrbijo za dom, družino in otroke, medtem ko se moške večinoma posvečajo poljedelstvu in obrti. Pod eno streho živijo do tri generacije. Izobrazba ni posebno cenjena, menijo, da osnovna šola za življenje povsem zadostuje. Ko so stari 16 let, so mladi amiši poslani na "preizkušnjo". Takrat lahko izkusijo sodobni svet za nekaj časa. Krščeni so šele pri štiriindvajsetih letih – takrat so tudi uradno sprejeti v skupnost. Če se tako odločijo, lahko v "civiliziranem" svetu ostanejo. V tem primeru morajo prekiniti stike z družino in se zavedati, da se z njo več ne bodo videvali.

vir: www.wikipedia.si in sedm

1. Ali so spodnje trditve resnične?

Amiši so pripadniki veje krščanstva.	res je	ni res	ni podatka
Amiši so veliki ljubitelji moderne tehnologije.	res je	ni res	ni podatka
Sami sebe imenujejo "amiši".	res je	ni res	ni podatka
Govorijo neko različico nemščine.	res je	ni res	ni podatka
Število pripadnikov amišev nenehno pada.	res je	ni res	ni podatka
Amiši živijo tudi na Floridi.	res je	ni res	ni podatka
Oblačijo se zelo moderno.	res je	ni res	ni podatka

2. Naslednjim besedam poiščite protipomenke (antonime) in jih nato uporabite v povedih:

zavračanje - _____

določljivo - _____

cenjen - _____

3. Glagolom spremenite vid.

obleči se	oblačiti se	seči	
zavreči (kaj)		pričeti	
uporabiti		naštevati	
določiti		prevzeti	
ohranjati		sprejeti	
izgubiti		odcepati	

4. Razložite naslednje besede in jih uporabite v povedih.

pripadnik - _____

ustanoviti - _____

prednik - _____

zagovarjati - _____

posvečati (se) - _____